

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2023 r.

Pozycja 107

POSTANOWIENIE

z dnia 12 sierpnia 2016 r.

Sygn. akt Ts 156/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska – przewodniczący i sprawozdawca
Małgorzata Pyziak-Szafnicka
Andrzej Rzepliński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.B. w sprawie zgodności:

art. 78 i art. 528 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 14 lipca 2016 r. (data nadania) A.B. wystąpił o stwierdzenie, że art. 78 i art. 528 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.89.555, ze zm.; dalej: kpk) w zakresie, w jakim przepisy te „nie przewidują możliwości złożenia środka odwoławczego na orzeczenie w przedmiocie dotyczą[cym] odmowy udzielenia pomocy prawnej z urzędu lub też ustanowienia adwokata celem sporządzenia i podpisania kasacji”, są niezgodne z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą. W dniu 28 listopada 2015 r. Wyższy Sąd Dyscyplinarny w W., po rozpoznaniu odwołania skarżącego (adwokata) od orzeczenia sądu pierwszej instancji, uchylił w całości to orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Od tego rozstrzygnięcia skarżący wniósł do Sądu Najwyższego sporządzoną i podpisaną osobiście kasację. Zarządzeniem z 8 marca 2016 r. Prezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wezwał skarżącego do uzupełnienia jej braku formalnego, tj. do doręczenia tego pisma sporządzonego i podpisanego przez adwokata. W odpowiedzi na to zarządzenie skarżący złożył wniosek o ustanowienie adwokata do sporządzenia kasacji. Zarządzeniem z 31 marca 2016 r. (sprawa [...]) Prezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, na podstawie art. 95n ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (Dz.U.2015.615, ze zm.; dalej: prawo o advokaturze) w związku z art. 78 kpk odmówił ustanowienia dla skarżącego obrońcy z urzędu, ponieważ „nie wykazał [on] należytych dokumentów, iż nie jest

w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny, tym bardziej iż stosownie do treści art. 95n prawa o advokaturze w związku z art. 519 kpk kasacja przysługuje tylko od orzeczeń kończących postępowanie, a w sprawie niniejszej orzeczeniem uchylono sprawę do ponownego rozpoznania”. Zarządzenie to, wskazane w skardze jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, zostało skarżącemu doręczone 20 kwietnia 2016 r.

Zdaniem skarżącego zakwestionowane w skardze art. 78 i art. 528 kpk, przez to, że „nie przewidują żadnego odwołania” od orzeczeń w sprawie „odmowy udzielenia pomocy prawnej z urzędu lub też ustanowienia adwokata celem sporządzenia i podpisania kasacji”, naruszają m.in. zasady demokratycznego państwa prawnego i dwuinstancyjności postępowania oraz prawo do sądu.

W toku wstępnego rozpoznania skargi Trybunał powziął wątpliwości co do uprawnień skarżącego do samodzielnego sporządzenia tego środka prawnego. Potwierdził je Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w W., który w piśmie z 2 sierpnia 2016 r. wskazał, że uchwałą nr [...] Okręgowej Rady Adwokackiej w W. z 30 kwietnia 2014 r. skarżący został zawieszony w czynnościach zawodowych. Do pisma dołączył kopię tego dokumentu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna to sformalizowany środek ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie jest uzależnione od spełnienia przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i art. 60 oraz art. 64-66 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK). Skargom konstytucyjnym niespełniającym tych warunków, a także skargom, co do których zaistniały okoliczności przewidziane w art. 77 ust. 3 ustawy o TK z 2015 r., Trybunał odmawia nadania dalszego biegu.

2. Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o TK w zakresie sporządzenia i wniesienia skargi oraz reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem istnieje obowiązek zastępstwa procesowego przez adwokata lub radcę prawnego. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli skarżący jest m.in. adwokatem (art. 66 ust. 2 ustawy o TK).

3. Uchwałą Okręgowej Rady Adwokackiej w W. z 30 kwietnia 2014 r. skarżący został zawieszony w wykonywaniu czynności zawodowych. Zgodnie z art. 4d ust. 1 zdanie pierwsze prawa o advokaturze, adwokat zawieszony w wykonywaniu czynności zawodowych nie może występować przed sądami lub organami państwowymi i samorządowymi (zob. także postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2006 r., sprawa V KK142/05, LEX nr 172204).

4. W tym stanie rzeczy Trybunał stwierdza, że skarżący nie jest osobą uprawnioną do samodzielnego sporządzenia skargi (por. postanowienia TK z 21 października 2014 r., sprawa Ts 246/13, OTK ZU nr 5/B/2014, poz. 442 oraz 4 lutego 2016 r., sprawa Ts 112/15, OTK ZU nr B/2016, poz. 102).

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 4 w związku z art. 66 ust. 2 ustawy o TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.